



**Обмеженість уживання форм активних  
дієприкметників теперішнього часу в сучасній  
українській мові, способи їх заміни**



**Українська мова  
7 клас**

# ЯКИЙ/ЯКА ТИ СЬОГОДНІ?

1



2



3



4



5



6



Тамара Гарбовська

**Що спільного між олівцем та  
черевином?**



# Переставлені букви

БЛІЙ КТІ

Ктоик вбиіг за врооат,

А на влуциі — зиаа!

іБлий сінгі блійий ктоик –

І ктоа нмеов нмеа

Л!иш на кнічкиу хвсато

Вдино п'ялкму у ктоа.



# *Перевірка домашньої роботи*

# Каhoot!

Гра “Так чи ні! з теми “Дієприкметник”

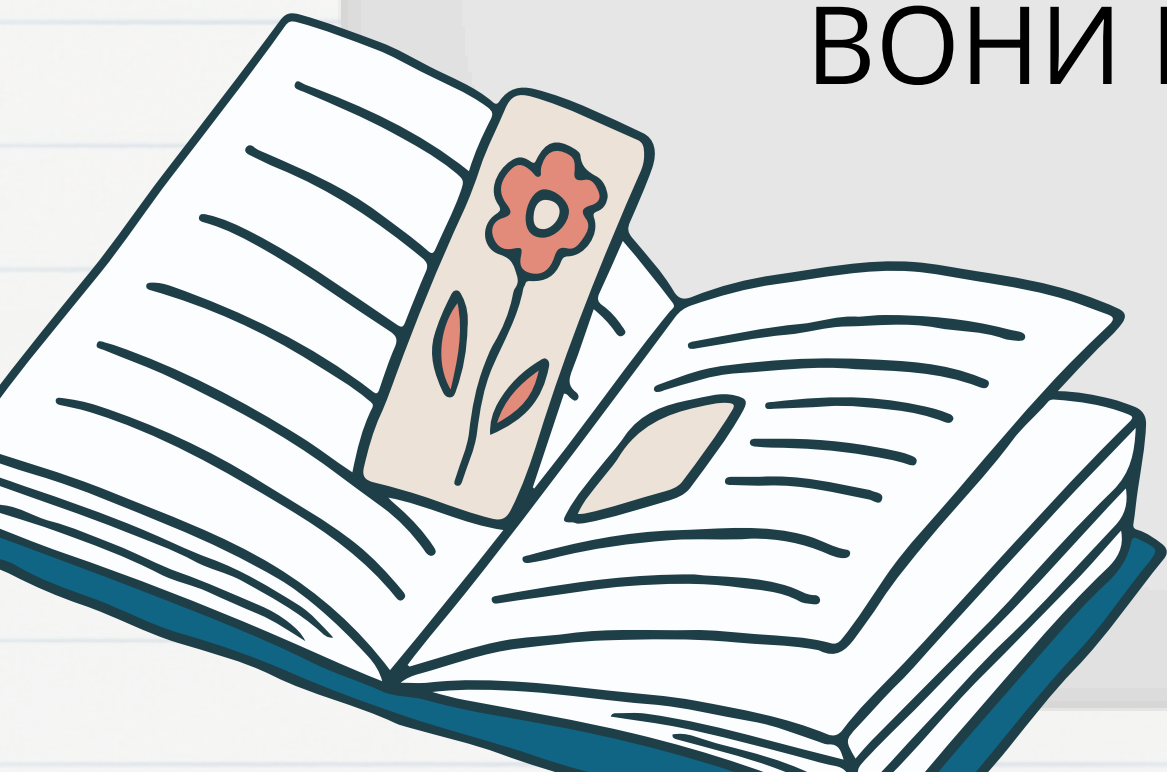


**Чи можна сказати українською  
як «співаючий», «граючий» або  
«читаючий»**



**АКТИВНІ ДІЄПРИКМЕТНИКИ ТЕПЕРІШНЬОГО ЧАСУ** В СУЧАСНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ МОВІ **МАЛОВЖИВАНІ**. ЙДЕТЬСЯ ПРО ДІЄПРИКМЕТНИКИ, ЩО ЗАКІНЧУЮТЬСЯ НА **-АЧИЙ, -ЯЧИЙ, -УЧИЙ, -ЮЧИЙ** (**БАЖАЮЧИЙ, СПЛЯЧА, СЛАБНУЧИЙ, ЧИТАЮЧИЙ**).

БІЛЬШІСТЬ МОВОЗНАВЦІВ РАДЯТЬ УНИКАТИ ЇХ, ОСКІЛЬКИ ВОНИ НЕ Є ВЛАСТИВИМИ УКРАЇНСЬКІЙ МОВІ.



# СПОСОБИ ЗАМІНИ НЕВЛАСТИВИХ УКРАЇНСЬКІЙ МОВІ ДІЄПРИКМЕТНИКІВ:

ЗА ДОПОМОГОЮ **ІМЕННИКІВ**:

• **ІМЕННИКА** У ФОРМІ **НАЗИВНОГО ВІДМІНКА**:

**ВІДПОЧИВАЛЬНИКИ** (А НЕ «ВІДПОЧИВАЮЧІ»);

**ДОПОВІДАЧ, ПРОМОВЕЦЬ** (А НЕ «ВИСТУПАЮЧИЙ»);

**КЕРІВНИК** (А НЕ «КЕРУЮЧИЙ»);

**ЗАВІДУВАЧ КАФЕДРИ** (А НЕ «ЗАВІДУЮЧИЙ»);

**ОТОЧЕННЯ** (А НЕ «ОТОЧУЮЧІ ЛЮДИ»);

**ДОВКІЛЛЯ** (А НЕ «ОТОЧУЮЧЕ СЕРЕДОВИЩЕ»).

• **ІМЕННИКА** У ФОРМІ **РОДОВОГО ВІДМІНКА**:

**ЛАМПИ ЕНЕРГОЗБЕРЕЖЕННЯ** (А НЕ «ЕНЕРГОЗБЕРІГАЮЧІ» ЛАМПИ);

• **ІМЕННИКА** З **ПРИЙМЕННИКОМ**:

**ДЕТАЛІ ДЛЯ КОМПЛЕКТУВАННЯ** (А НЕ «КОМПЛЕКТУЮЧІ» ДЕТАЛІ);

**ЗАСОБИ ДЛЯ МИТТЯ** АБО **МИЙНІ ЗАСОБИ** (А НЕ «МИЮЧІ»);

**МІСЦЯ ДЛЯ СИДІННЯ** (А НЕ «СИДЯЧІ» МІСЦЯ);

• **ІМЕННИКА-ПРИКЛАДКИ**:

**ПОЕТ-ПОЧАТКІВЕЦЬ** (А НЕ «ПОЧАТКУЮЧИЙ» ПОЕТ);

**КОМАНДА-ЛІДЕР** (А НЕ «ЛІДИРУЮЧА» КОМАНДА).





## За допомогою **прикметників**:

- **однокореневих прикметників:**

**панівна** еліта (а не «пануюча»);

**приваблива** пропозиція (а не «приваблююча»);

- **синонімів:**

**зворушлива** мить (а не «хвилююча»);

**прийдешнє** свято (а не «наступаюче»);

**сучасні** кордони (а не «існуючі»);

**чинне** законодавство (а не «діюче»);

**молоде** покоління (а не «підростаюче»);

**наступна** зупинка (а не «слідуюча»);

**змінний** графік (а не «плаваючий»);

**охочий** (а не «бажаючий»);

**колишні** (а не «бувші»).

- **прикметника** із суфіксом **-альн-:**

**зволожувальний** крем (або крем для зволоження, а не «зволожуючий»);

**знеболювальний** засіб (або засіб для знеболення, а не «знеболюючий»);

- **складного прикметника:**

**працелюбний, волелюбний** хлопець (а не «люблячий працю, волю»);



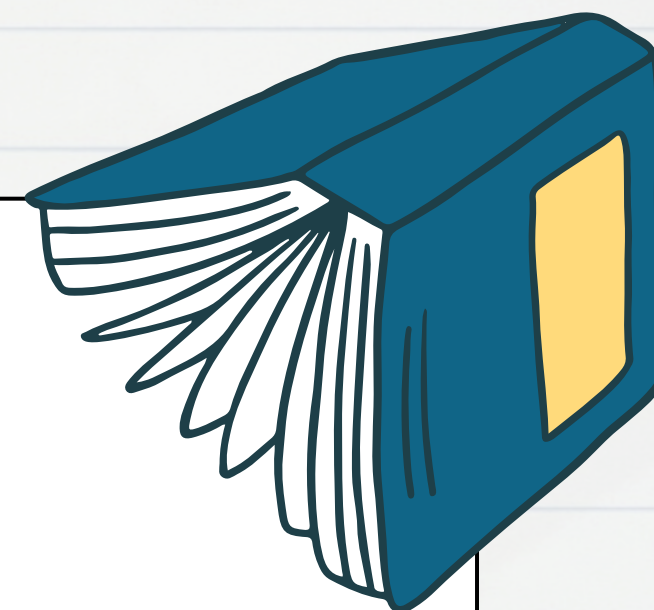
# Порівняй!

Неправильно

Відстаючий учень.  
Відпочиваючий чоловік.  
Подорожуючий юнак.  
Хвилюючі слова.

Правильно

Той, котрий відстає.  
Той, хто відпочиває.  
Той, котрий подорожує.  
Слова, що хвилюють.



**Чи можна сказати українською як  
«співаючий», «граючий» або  
«читаючий»**



**Чи можна сказати українською як  
«той, що співає», «той, що грає»  
або «той, що читає»**



# Час відпочинку!

**DANCE MONKEY**  
RITMOGRAMA

**INTRO**

The chart displays a sequence of eight musical notes, each with a corresponding foot illustration below it. The fourth note and its foot are highlighted with a blue glow. The chart is set against a yellow background with a blue silhouette of a person on the right. There are also decorative elements like a yellow leaf and a drum icon.





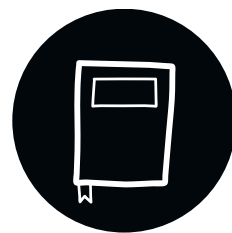
## Відредагуй словосполучення



Підійшовший чоловік,  
на слідуючій зупинці,  
побілівший листок,



посивівша жінка,  
чекаючі пасажери,  
завідуючий садочка,



зволожуючий крем,  
з наступаючим святом,  
бувши учні.





## Як правильно?

Діюча модель -  
діюча програма -  
діюча група -  
діючий вулкан -  
діючий закон -  
діючий лад -

РОБОЧА МОДЕЛЬ;  
ЧИННА ПРОГРАМА;  
АКТИВНА ГРУПА;  
ЖИВИЙ ВУЛКАН;  
ЧИННИЙ ЗАКОН;  
СУЧАСНИЙ ЛАД.





# Kahoot!

**Тест з теми “Обмеженість уживання форм активних дієприкметників”**





# Інтерактивні вправи

## Вправа 1



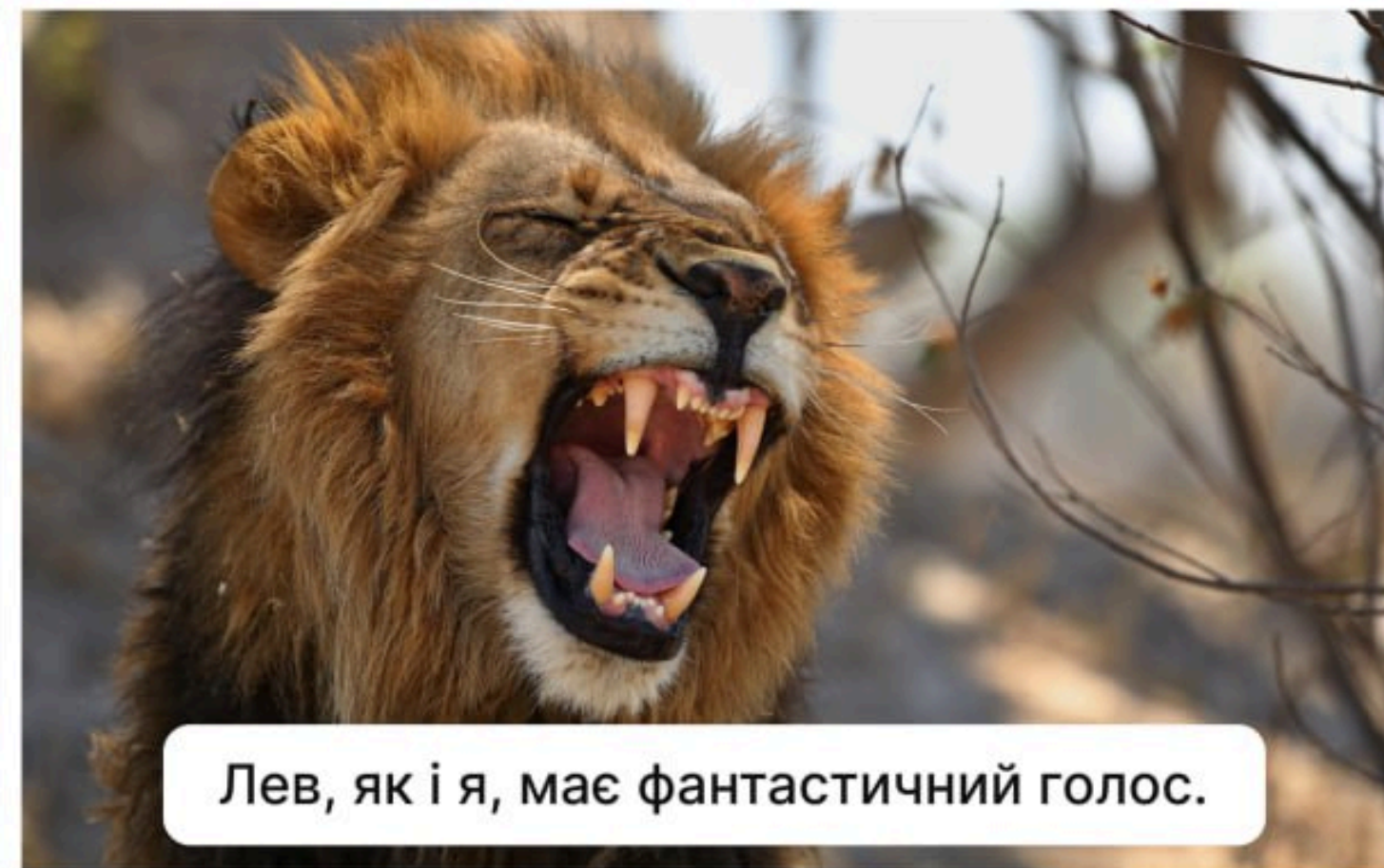
## Вправа 2



## Визначаємо характер



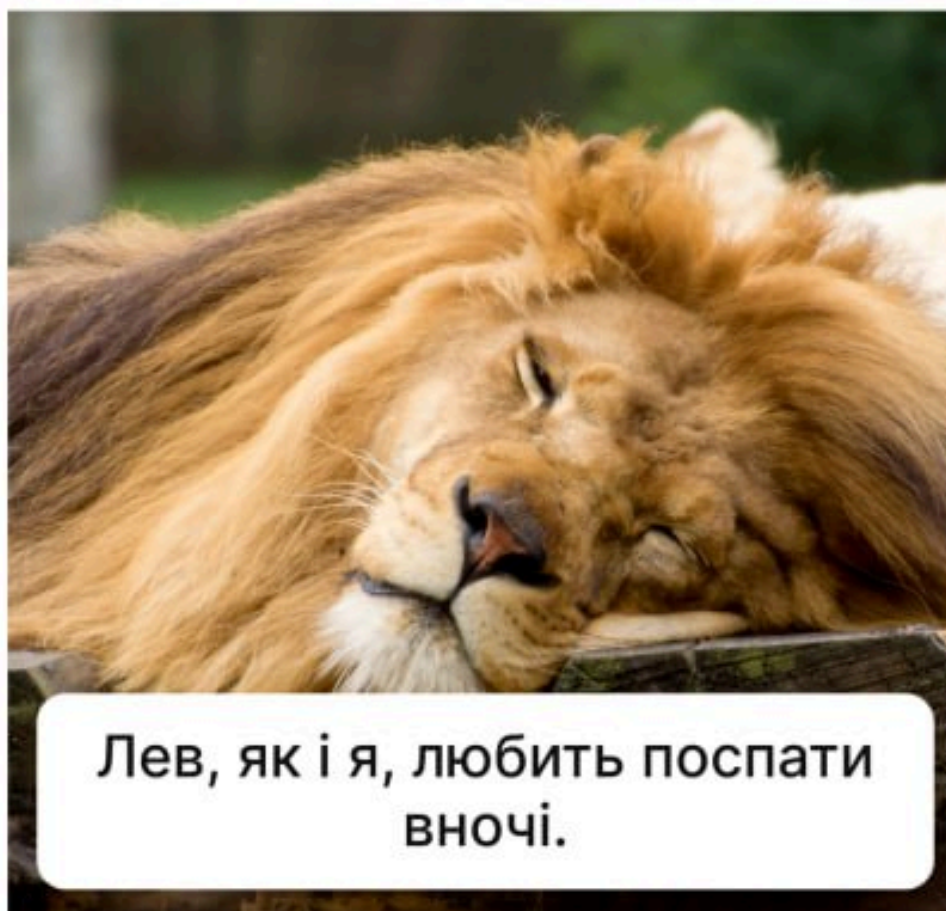
Лев, як і я, лідер, який любить свою сім'ю.



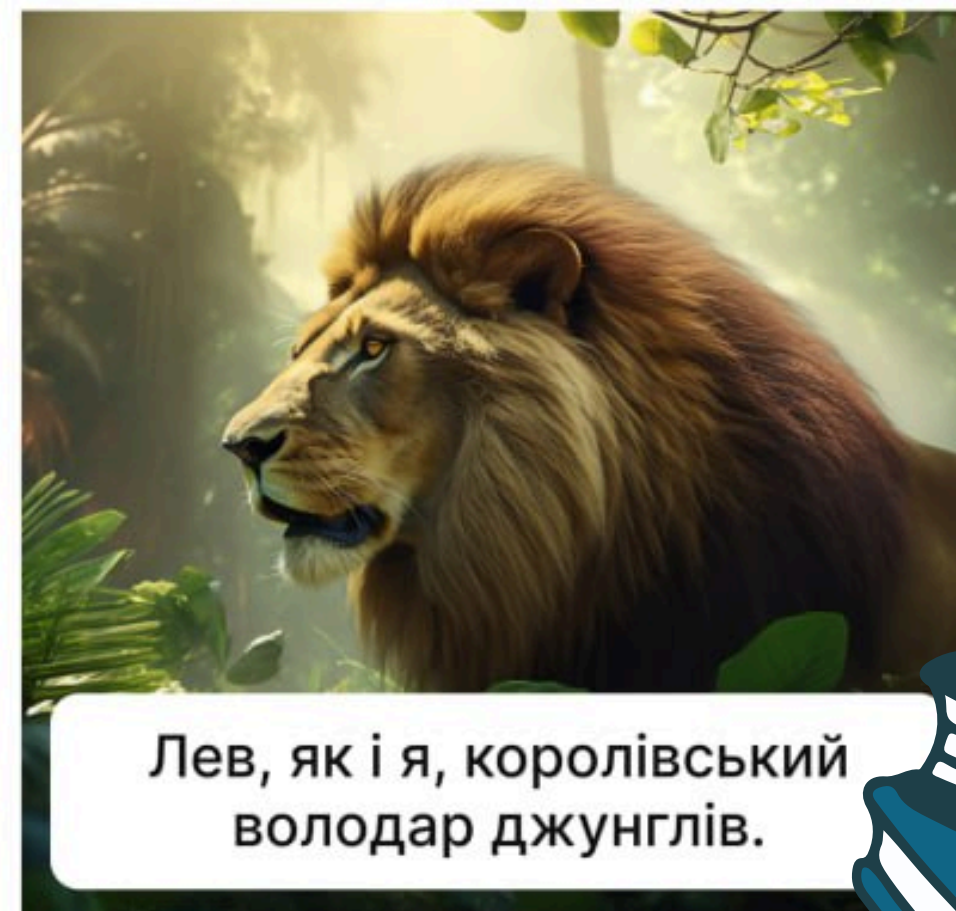
Лев, як і я, має фантастичний голос.



Лев, як і я, командний гравець на полюванні.



Лев, як і я, любить поспати вночі.



Лев, як і я, королівський володар джунглів.



**ХТО ТИ СЬОГОДНІ?**



**ПРАЦЬОВИТА ПТАШКА**



**ДОПИТЛИВИЙ ЗАЄЦЬ**

**ПОВАЖНИЙ ТИГР**



**ПРУДКА БІЛКА**



**СОННИЙ ВОВК**



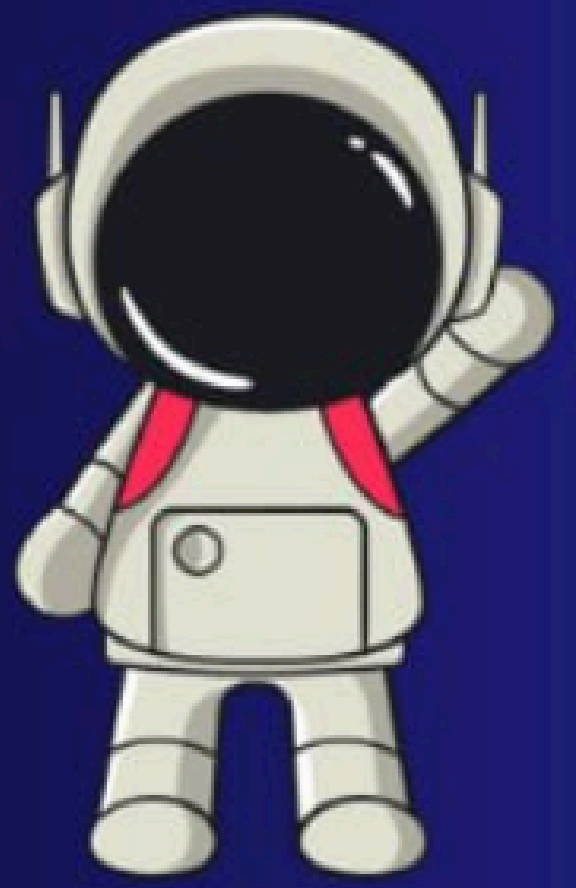
**ЗАДУМЛИВИЙ ЛЕВ**



# РЕФЛЕКСІЯ



Нічого не зрозумів/  
не зрозуміла



Усе зрозуміло



Можу допомогти  
ІНШИМ



Я можу все



Залишились питання

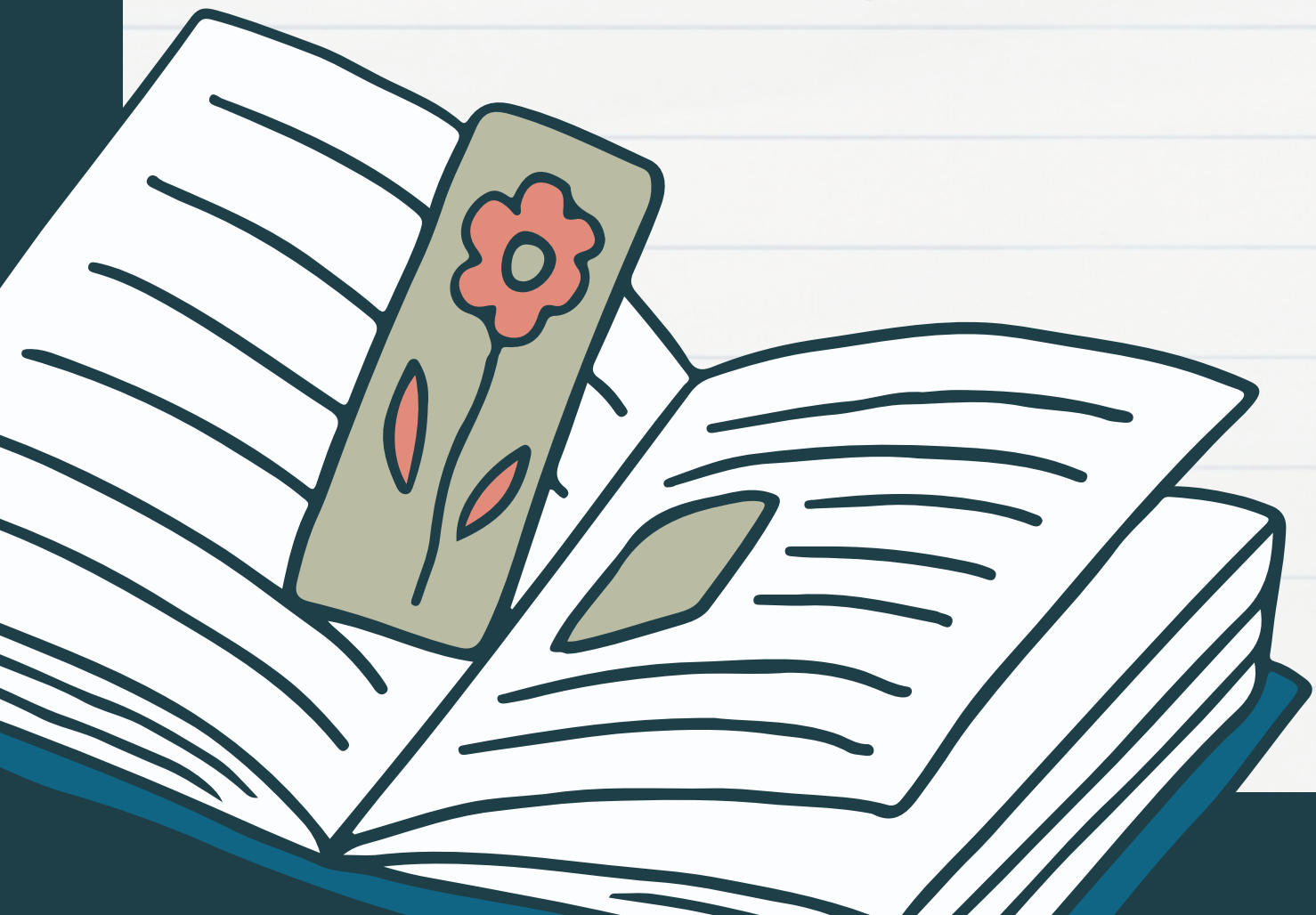


Треба ще попрацювати

# Домашнє завдання

Вивчити правила § 29, стор. 70.

Виконати письмово вправу 136, стор. 71: відредагувати словосполучення, записати у робочий зошит.



Запорука успіху  
полягає в тому, щоб  
пробувати.

на що ти наважишся сьогодні?



# Передбачення для тебе

Озирніться - любов  
стоїть зовсім поруч



Роди скрін

